

***Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.***

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 26
jún 2016
cena 0,90 EUR

6

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Anton Selecký: Podcenili sme médiá

NÁŠ ROZHOVOR

Svetlo sveta uzrel v Trenčíne 17. júna 1950. Čiže v čase neblahých päťdesiatych rokov. Už prvé hodiny života sa Antonovi Seleckému začali dramaticky. Všetci novorodenci dostali otravu krvi, iba on jediný prežil. Vďaka matke, ktorá sa doslova prebila na infekčné oddelenie a osobne sa o dieťa starala. V Trenčíne, kde vyrastal spolu so svojimi štyrmi súrodencami, bývali vedľa kostola. Jeho otec, hudobný skladateľ, bol v ňom vedúcim chóru.

Ovplyvnilo vás to?

Všetci sme u otca povinne chodili na klavír. Ale keď otec videl, že rád čítam, zapísal ma do mestskej knižnice. Tam niekde sa začal môj vzťah k literatúre a neskôr k žurnalistike. Ovplyvnila ma, a nesmierne, prvá knižka, ktorú som prečítal a bola to Pieseň o Bernadette o lurdských zjaveniach Panny Márie. Matka nás vychovávala katolícky, prísne, ba až

Anton Selecký, veterán protikomunistického odboja.

Foto archív

po vojensky. Doma sme mali rozdelené služby a úlohy, ale aj tak sme ako chalani vyvádžali a boli sme preto mlátení ako žito. Ale neprekážalo nám to.

Ktovie, či nie práve táto skúsenosť z vás urobila vzdorovitého voči autoritám? Stali ste sa predsa známym disidentom...

Keď som mal trinásť rokov, presťahovali sme sa do Bratislavy, pretože otec pre svoju službu Cirkvi nemohol mať civilné zamestnanie. Čítal som čo sa dalo, pokúšal som sa už písať. Väčšinou formou denníka, neskôr pribudli nejaké literárne pokusy, dokonca aj román.

Pokračovanie na 10. strane

Kam sme sa dostali?

Ak si položíme túto otázku, vždy musíme začať s ostatným mocenským prelomom. Aj keď len zdanlivým. Najmä preto, lebo veľa ľudí očakávalo, že sa zmení to hlavné, celková paradigma základných funkcií spoločnosti, z čoho sa malo odvíjať všetko ostatné. Že od materialistického prejdeme k jej duchovnému uchopeniu. A mnohí v tejto nádeji žijú dodnes. Dokonca aj napriek tomu, že chápú, že zatiaľ k vážnejšej zmene vo vnútroštátnych mocenských sférach neprišlo. Zmenila sa iba orientácia z jedného veľkého brata, ktorý vyznával socialistický direktívny materializmus za druhého veľkého brata, ktorý vyznáva trhovú materializmus.

Otázka neoddeliteľne súvisí s vývojom po roku 1989. A s hlavným problémom, že po tomto roku sa nijako nepresmeroval komunistický materializmus k nejakému duchovnému obrodeniu. Napriek tomu, že celý boj proti komunizmu bol hlavne boj hodnotový, nie ekonomický. Hoci medzi prvými úľubivými heslami, ktoré mali ľuďom zaslepiť oči, boli materialistické reči o ekonomickom dobiehaní Európy. Predsa len sa to bralo tak, že to malo byť iba samozrejým dôsledkom ozdravenia spoločenských pomerov a nie ten najhlavnejší cieľ. Ani naši členovia nešli do väzenia zato, že si chceli viac zarobiť, ale preto, že odmietli zahodiť svoje staroeurópske duchovné hodnoty viery a národa, ku ktorým boli vychovávaní predošlými generáciami a nechceli ich zradiť. No tu sa hlavný ekonomický zákon socializmu, ktorý hovoril o zvyšovaní produktivity práce v záujme zvyšovania životnej úrovne pracujúcich, iba vymenil za rovnako „múdre“ postuláty, ktoré hovorili, že zákony trhu sú nadradené nad všetkým ostatným a navyše všetko aj vyriešia.

Prečo k nejakej zmene duchovnej klímy neprišlo, dnes už všetci vieme. Nové hodnoty nemohli priniesť staré kádre, vychované v paradigme primitívneho materializmu, ktoré iba šikovne prezliekli kabáty a vládnu nám dodnes. Rovnako ako ich deti, ktorým nemohli rodičia dať do vienka to, čo sami nemali, teda zdravý rozum a charakter. Z tohto pohľadu nás teda neprekvapuje ani latentný čechoslovakizmus u mnohých ponovembrových politikov. Paradoxne – práve preto stagnuje aj ekonomika, pretože tá tiež patrí k prejavom ľudskej tvorivosti. Teda tá ozajstná, kde ide o budovanie a ktorá myslí niekoľko krokov dopredu. Nehovoriac už o stagnácii tých duchovnejších druhov kultúry.

Ale ak sa vrátim k nedávnej minulosti, treba si uvedomiť jeden zlomový dátum: rok 1998, keď po voľbách sa už úplne rezignovalo na akékoľvek budovanie (dokonca aj výstavba

diaľnic sa zastavila!), navyše sa začalo prenasledovať všetko slovenské, hlavne médiá. Vtedy „naši“ politici úplne dobrovoľne dali do rúk veľkú časť našej ekonomiky zahraničným sponzorom ich volieb, ako rentu za víťazstvo v studenej vojne. Presne v štýle nimi hlásaného materializmu, veď oni nič iné v hlavách ako rabovanie a vlastné obohacovanie sa ani nikdy nemali. Už od roku 1945. Aj naši členovia veľmi dobre poznajú túto sortu ľudí, veď mnohí do väzenia išli iba preto, lebo ich hlúpy a lenivý sused dostal záľusť na majetok, ktorý ich rodina s námahou a veľkými obeťami nadobudla za dlhé roky poctivej práce. Problém je v tom, že práve potomkovia takýchto ľudí nám vládnu naďalej, iba vo svojom zlodejskom a nenávisťnom slovníku vymenili slovo kulak za modernejšie extrémista. A tak titulky našich ekonomických správ neovládajú nijakí budovatelia, ale finančné skupiny, ktoré iba presúvajú čudne nadobudnuté peniaze hore-dole a špekulanti. Takže, ak sa pár vecí predsa len vybudovalo, za to môžeme vďačiť nezlomnej ľudskej tvorivosti, ktorá sa presadí aj napriek nepriaznivým či dokonca ubíjajúcim silám. Tak ako voľakedy za socializmu.

Ako exemplárny príklad pre súčasnú situáciu nám môže poslúžiť Bratislava. Tá sa za ostatných zhruba 20 rokov zmenila takmer na nepoznanie. Ale k horšiemu. Developeri doslova zohavili niektoré časti mesta, napríklad niektoré časti dunajského nábrežia dopadli úplne tragicky. Hlavne preto, lebo „slušní“ politici sa starajú len o vlastný profit (či o byty zadarmo) a nie o solídne budovanie a kvalitu života občanov. Vylepšené fasády domov v centre starého mesta silne pripomínajú potemkinovskú dedinu. Ba teraz, keď sa chystá slovenské predsedníctvo v Rade EÚ, potemkiniáda nabrala na obrátkach a opravujú sa už aj ulice, ktorých katastrofálny stav dlhé roky nikomu neprekážal. Ani sa za to nehanbia. A celý bratislavský marazmus iba podčiarklo postavenie hneď dvoch biednych sôch protislovenskej nenávisťi, ktoré dokonale charakterizujú kultúrnu, ľudskú a spoločenskú úroveň týchto politikov. A aby to bolo úplne dokonalé, aj inštaláciu „proslovenskej“ sochy Svätopluka, ktorá aj keď nebola práve najdokonalejšia, sprevádzal nevídaný chaos a hlavne nenávisť. Vari najpríznačnejšie pre posledné roky je to, ako sme s veľkým nasadením dokázali ubrániť novostavbu SND, no nie už jeho repertoár. Ale ten je hádam to hlavné, nie? Veď k čomu majú slúžiť tie okázalé budovy, keď nie k prezentácii umenia, ktoré vychádza z nášho každodenného života, z našej histórie a z našich tradičných hodnôt?

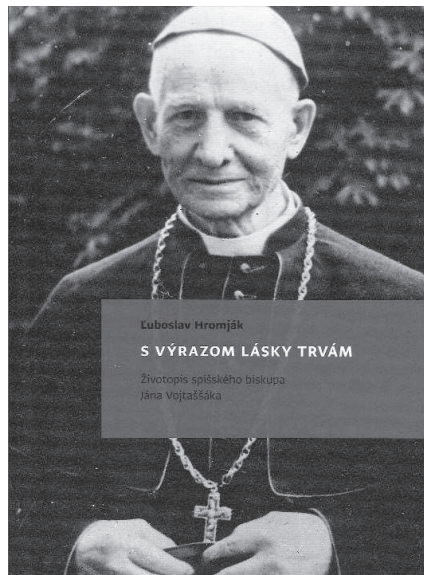
Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja • **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová • **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petránský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábel a Eva Zelenayová • **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 • **Telefón:** 02-5263 8156 • **Fax:** 02-5296 4610 • **e-mail:** info@pv-zpko.sk www.pv-zpko.sk • **IČO:** 00679879 • **Cena jedného výtlačku:** 0,90 EUR • Celoročné predplatné: 10 EUR • Predplatné pre zahraničných abonentov: 50 USD vrátane poštovného. • **Číslo účtu v Sberbank Slovensko:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109, BIC: LJUBASKBX • **EV:** 3851/09 • **Tlač:** ART&PRESS, s.r.o. • Nevýžiadané rukopisy nevraciam • **ISSN:** 1338-404X • **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov. Nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie.

Monografia o Vojtaššákovi

V týchto dňoch sa verejnosť dočkala rozsiahleho životopisného diela o Jánovi Vojtaššákovi od cirkevného historika Ľuboslava Hromjaka pod názvom **S výrazom lásky trvám**.

Prečo kniha vznikla a o akú osobnosť slovenského katolicizmu ide sa hovorí v úvode publikácie: „Aj napriek tomu, že v období komunistického režimu v Česko-Slovensku sa v domácom prostredí o spišskom biskupovi Jánovi Vojtaššákovi nescelo pozitívne hovoriť zostal, napriek úsiliu komunistickej moci vymazať ho z pamäti národa, živý v pamäti tak jeho súčasníkov, ako aj v nasledujúcich generáciách. Na

základe životných osudov tejto osobnosti, prostredníctvom ktorých je možné sledovať dejiny slovenských katolíkov v druhej polovici 19. storočia a v 20. storočí, ho možno považovať za symbol slovenského katolicizmu 20. storočia.“ Jeho pôsobenie bolo zo známych ideologicko-politických dôvodov po desaťročia tabuizované alebo dezinterpretované, na čom mal značný podiel zinscenovaný monsterproces s tromi tzv. vlastizradnými biskupmi. Kniha významným spôsobom prispieva k objasneniu nedávných slovenských dejín, použitím vedeckej kritiky prameňov z tohto obdobia.

(ez)

Mraky nad našou identitou

Keď v roku 1993 bolo po dohode s OSN zriadené Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, nikto nemohol predpokladať, ako sa zmení jeho úloha. Už v roku 2004 mu zo zákona pribudla kontrola dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania, čo síce znie celkom príťažlivo, ale v praxi to predstavuje komplex sociokultúrnych zmien v spoločnosti. A celkom hrozivo vyznieva informácia zo správy zo roku 2015, že Stredisko v oblasti rasizmu, xenofóbie a antisemitizmu má nielen monitorovaciu a hodnotiacu povinnosť, ale je aj zodpovedné za súčasný stav v tejto oblasti. Keďže médiá vôbec nevenujú tejto správe takú pozornosť, aký má dosah na spoločnosť, dá sa predpokladať ich tichá spolupráca na úlohách Strediska.

Správa obsahuje výsledky monitoringu v záujmových oblastiach, závery a odporúčania. V správe sa napríklad konštatuje, že "rasistické, extrémistické či iné prejavy vo vzťahu k určitým skupinám obyvateľstva len z dôvodu ich príslušnosti k rase, národu, etniku či národnosti, resp. z dôvodu ich vierovyznania či iného presvedčenia, predstavujú problém slovenskej spoločnosti aj v súčasnosti". A kladie si otázku, či verejné zhromažde-

nia proti islamizácii Európy sú v medziach práva. Zároveň odporúča príslušným inštitúciám prehodnotiť súčasné preventívne mechanizmy a vyhodnotiť zmysel výkonu zhromažďovacieho práva a výkonu práva na slobodu prejavu a prijať vhodné legislatívne opatrenia k „znemožneniu výkonu zhromažďovacieho práva extrémistických skupín“. Nuž ale, kto stanoví kritériá na extrémizmus? Súčasne správa ukladá štátu povinnosť „migrantom

SLOVO SVEDECTVA

a utečencom zabezpečiť účinný prístup k ekonomickým a sociálnym právam, vrátane primeraného bývania, zdravotnej starostlivosti, potravín, vody, kanalizácie, právam na ochranu rodiny a rovnako čo najrýchlejšie začlenenie do vzdelávacieho procesu“.

Paradoxne, Slovenská republika má zabezpečiť právo na ochranu rodiny pre utečencov a migrantov, ale voči vlastným občanom nie je správa Strediska taká ústretová. Kriticky reaguje na referendum o rodine a dožaduje sa prijatia koncepcného dokumentu na ochranu osôb LGBTI i Istanbulského dohovoru. Vláda ho podpísala v roku 2011 a jeho ratifikácia v parlamente sa predpokladá v júni tohto roku. Jeho cieľom je odstrániť

predsudky, zvyky, tradície... založené na prirodzených úlohách mužov a žien, ktoré nazýva stereotypmi. O.z. Aliancia za rodinu odmietla Istanbulský dohovor, lebo o.i. tvrdí, že „stereotyp nie je vždy niečo zlé. Ľudové tradície, veľkonočné zvyky či ľudové tance, ktoré sú založené na stereotypných rolách mužov a žien, spolutvoria naše historické bohatstvo a národnú identitu“. Dohovor núti štáty k zavádzaniu tzv. 'rodovej identity' nezávislej od pohlavia do legislatívy. Ak by SR ratifikovala dohovor, stal by sa pre náš štát záväzným dokumentom.

Stredisko odporúča Národnej rade SR novelizovať Trestný zákon tak, aby „rozšíril zoznam skutkových podstát trestných činov, zahŕňajúcich verbálne prejavy o nenávisťné prejavy z nenávisťi pre sexuálnu orientáciu, rodovú identitu a rodové prejavy a tiež odporúča prijať legislatívnu úpravu partnerstiev rovnakého pohlavia“. Venuje sa tiež internetu a zúženiu práv vo výklade slobody slova. Jednoducho stredisko pre ľudské práva sa mení na stredisko proti ľudským právam. A to by nemalo ujsť pozornosti občanov SR, tobôž politickým väzňom, ktorí poznajú ovocie totalitných praktík.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Jáchymovské peklo 2016

V dňoch 19.-21. mája sa zišli v Horním Slávkove, Ostrove a v Jáchymove bývalí politickí väzni komunistického režimu spolu s cirkevnými a svetskými autoritami a uctili si pamiatku obetí krutého prenasledovania a mučenia všetkých tých, ktorí nesúhlasili s komunistickou ideológiou, alebo si za svoje východisko zvolili útek cez hranice. Mnohí pri týchto akciách stratili to najcennejšie čo mali – svoje životy.

Politickí väzni spomínali na zimu, špinu, hlad, choroby a neľudské zaobchádzanie, ktoré museli prežiť od svojich trýzniteľov. Sto drepov bol malý trest a keď sa väzeň od únavy nezahľasil, musel urobiť ďalších sto. Ak sa niekto pokúsil o útek, bez milosti ho zastrelili a spoluväzni museli na neho pľuť. Kto odmietol, dostal sa do korekcie, alebo – ako ju väzni nazývali – na samotku. Boli to malé miestnosti bez okien s nízkym stropom a betónovou podlahou, kde sa nemohli ani vystrieť. A takto museli vydržať niekoľko dní v tme a o hlade.

Do baní hnali väzňov z táborov v skupinách. Sedemdesiat až stopäťdesiat mužov omotali oceľovým lanom, ktoré zamkli visiacim zámkom a poháňali ich na miesto určenia. Ak sa niekto pošmykol alebo stratil rovnováhu, odniesli si to tí, ktorí boli na kraji. Tenké lano sa im bolestne zarezávalo do tela.

Uvádza sa, že v koncentračných táboroch na Jáchymovsku väzni vyťažili takmer osem tisíc ton rádioaktívneho uránu, ktorý bol odvezený do Sovietskeho zväzu.

Väzni, ktorí prežili, sú sklamaní aj zo súčasného postoja niektorých poslancov v našom parlamente. Za ideály slobody v komunistických táboroch obetovali svoje najkrajšie roky života a dnes sa o ich hrôzostrašnej histórii hovorí veľmi málo. Holokaust sa uskutočnil za druhej svetovej vojny, ale zločiny komunizmu, za pomoci sovietskych poradcov spolu so zložkami ŠtB, sa realizovali v čase mieru, pri budovaní socializmu. Žijúci politickí väzni sú živým svedomím pre tých, ktorí stratili zmysel pre pravdu a ženú sa iba za hmotnými statkami.

Účastníci spomienky sa mohli oboznámiť aj s rekonštruovaným náučným chodníkom „Jáchymovské peklo“. Obnovili ho

členovia bádateľského spolku „Politickí väzni.cz“ spolu so sokolovským múzeom. O pôvodný chodník sa zaslúžili v roku 1999 „Banický spolok Barbora“ v Jáchymove za podpory miestnej pobočky Konfederácie politických väzňov v Karlových Varoch.

Dnes sa trasa chodníka začína pri radnici pred kostolom sv. Jáchyma. Smeruje cez tábory Svornosť, kde boli obnovené základy táborových barakov, pokračuje táborom Nikolaj, šachtou Eduard, údolím proroka Eliáša okolo Heinzovho rybníka na tábor Rovnosť a cez Nové mesto a bývalý Šlikov zámok k baníckemu skanzenu Štôlna č. 1. Z provizórneho zázemia štôlny je vybudovaná vstupná budova, koncipovaná ako táborový domček a muzeálna miestnosť, pripomínajúca päťdesiate roky. Zamestnancom múzea a archeológom sa podarilo za pomoci politického väzňa objaviť väzenskú celu z päťdesiatych rokov. Aktualizované boli informačné tabule chodníka v českom a anglickom jazyku. Do budúcnosti chce Spolok rozšíriť náučný chodník aj o Vežu smrti Vykmanov v mestečku Ostrov, kde väzni triedili urán bez ochranných pracovných pomôcok. Od roku 1949 bolo v oblasti Jáchymovska a Příbramska zriadených osemnásť koncentračných táborov, ktorými za dvanásť rokov prešlo šesťdesiatpäťtisíc väzňov, z nich štyri a pol tisíc tieto podmienky neprežilo.

Veľká vďaka patrí obetavým a statočným ľuďom, ktorí neúnavne venujú svoj čas, aby zachránili smutne preslávené komunistické miesta. Treba poznamenať, že všetky tábory dali komunisti zlikvidovať, aby zahladili stopy a aby nezostali žiadne dôkazy o tom, čo v nich páchali. Na území bývalých koncentračných táborov sú dnes postavené rekreačné chaty. Jediný čiastočne zachovaný komunistický koncentračný tábor v bývalom Česko-Slovensku je v Příbrame s názvom Vojna. Hodnoty slobody a pravdy, ktoré boli vykúpené nesmiernymi obetami politických väzňov a ich rodinných príslušníkov ostanú navždy zapísané v našich dejinách.

Juraj Vrábel

člen redakčnej rady Svedectva

Pocť Sandtnerovi

V Pezinku sa pri príležitosti stého výročia narodenia kňaza, básnika, pedagóga a prekladateľa dona **Štefana Sandtnera** SDB uskutočnilo odhalenie pamätnej tabule na dome, v ktorom po návrate z väzenia prežil väčšiu časť svojho života. Slávnostný akt uskutočnil primátor mesta Mgr. Oliver Soga a predseda KPVŠ Peter Sandtner za účasti predsedu Správnej rady ÚPN Ondreja Krajňáka, členov výboru regionálnej pobočky PV ZPKO v Pezinku A. Malackého a I. Nayovej a obyvateľov mesta.

(em)

Krídla slobody

V pondelok 30. mája 2016 bol v hlavnom meste Rumunska Bukurešti slávnostne odhalený pomník obetiam komunizmu z rokov 1945 – 1989. Ide o monumentálne dielo, ktoré iné národy a štáty bývalého komunistického sveta môžu Rumunom len potichu závidieť. Nachádza sa na Námestí slobody tlače, kde kedysi stála socha V. I. Lenina, odstránená v roku 1990.

Dielo má názov Krídla (rum. Aripi) a stojí na umelom vršku, symbolickom hrobe desaťtisícov obetí komunistického režimu, ktorí sa z väzenia nevrátili a vlastné hroby nemajú... „Tri krídla ako symbol Najsvätejšej Trojice nesú ich duše do neba“, povedal okrem iného vo svojom príhovore predseda našej partnerskej organizácie politických väzňov v Rumunsku (AFDPR) **Octav Bjoza**.

Predstavitelia cirkví a náboženských spoločností počas aktu odhalenia pamätníka. Foto Ján Košiar

Na slávnosti sa zúčastnili najvyšší rumunskí štátni predstavitelia na čele s prezidentom republiky **Klausom Iohannisom**. Nechýbali ani predstavitelia cirkví a náboženských spoločností. Ako prvý s príhovorom a pozdravom vystúpil rímskokatolícky biskup Mons. Cornel Damian, svätia biskup Bukureštskej arcidiecézy. Nechýbali ani predstavitelia rumunskej pravoslávnej cirkvi, evanjelickej komunity, židovský rabin i moslimský imám. Tým je povedané veľa a nesmieme na to nikdy zabudnúť. Komunizmus hlásal predovšetkým boj proti Bohu v ľudskom srdci a bol nezmieriteľný voči všetkým cirkevným štruktúram, v ktorých videl triedneho nepriateľa.

„Boli to tisíce ľudí, ktorí obetovali svoje životy a slobodu, aby demokracia a dôstojnosť Rumunov neboli viac porazené. Ako prezident republiky vyjadrujem svoju hlbokú vďačnosť k obetiam a odvahe bojovníkov protikomunistického odboja... Ste hrdinovia a Rumunsko je na vás hrdé,“ – povedal okrem iného vo svojom príhovore súčasný rumunský prezident.

Politické rozhodnutie postaviť pomník obetiam komunistického režimu prijali ešte v roku 2003 a medzi hlavných promotorov myšlienky pamätníka patrí aj Emil Constantinescu, prezident Rumunska v rokoch 1996 – 2000.

Pamätník obetiam komunizmu v Bukurešti.

Foto Ján Košiar

Pamätník Krídla je z ušľachtilej ocele, je vysoký 28 metrov a váži 130 ton. Celkové náklady činili okolo 3,5 milióna eur. Autorom je známy rumunský sochár Mihai Buculei, syn politického väžňa.

Samotnému aktu slávnostného odhalenia pamätníka predchádzal obed pre všetkých pozvaných. A nebolo ich málo, vyše 300 z radov politických väzňov a ich príbuzných... a na záver slávnosti všetkých účastníkov obdarovali kvetmi!

Ďakujem našim rumunským kolegom z AFDPR, že spolu s delegátmi viacerých organizácií INTERASSO (z Lotyšska, Maďarska, Moldavska a Nemcka) som sa mohol zúčastniť na tejto slávnosti. Príklad hodný nasledovania.

Ján Košiar
duchovný PV ZPKO
a podpredseda INTERASSO

Rokoval výbor INTERASSO

Pri príležitosti inaugurácie centrálneho pamätníka obetiam komunizmu v Rumunsku 30. mája 2016, zvolal predseda INTERASSO **Christian Fuchs** (UOKG) do Bukurešti výbor našej medzinárodnej organizácie. Bolo nás žiaľ o jedného menej. O nedávno (19. 4. 2016) zosnulého **Andréasa Degyiho** (*1940), predsedu maďarskej organizácie politických väzňov POFOZ, ktorého sme si uctili minútou ticha. Hlavným bodom programu bola príprava kongresu INTERASSO, plánovaného na október 2016 v Budapešti.

Členské organizácie politických väzňov (je ich trinásť) sa stretnú na kongrese pri príležitosti Maďarského ľudového povstania, ktoré sa začalo 23. októbra 1956 a ktoré bolo po niekoľkých dňoch kruto potlačené sovietskou armádou.

(jk)

Účastníci rokovania výboru INTERASSO.

Foto archív

Koncert pamiatke Leopolda Šidu

V polovici mája sa v Ružomberku konal týždeň kresťanskej kultúry. Počas neho v jezuitskom kostole odznel koncert na počesť organistu a dirigenta Leopolda Šidu, ktorý pôsobil v neďalekej obci Likavka. V tamojšom kostole sv. Juraja sa tiež pričínal o stavbu nového organa. Na koncerte v nedeľu 15. mája odznel na jeho pamiatku recitál amerického organistu pôsobiaceho na Katolíckej univerzite v Ružomberku Davida Di Fioreho. Záštitu nad kultúrnym podujatím prevzal prof. Amantius Akimjak z Katedry Cirkevnej hudby Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Osobnosť Leopolda Šidu sa pomaly vytráca z pamäte súčasníkov. Práve jemu však na poli rozmachu cirkevnej hudby vďačíme za veľa. Aj napriek neľahkému životnému príbehu, keď bol v čase komunizmu nespravodlivo odsúdený na 25 rokov väzenia a nútených prác v Jáchymovských baniach, s podlomeným zdravím, dokázal zanietene pracovať na pozdvihnutí cirkevnej hudby na Slovensku. Životným mottom Leopolda Šidu bolo: Bohu patrí len to najlepšie. Týmto heslom sa celý život riadil. Vypracoval vôbec prvé osnovy pre výučbu organu a cirkevnej hudby na hudobných školách. Bol aktívnym a zanietým organistom, dirigen-

tom, publicistom, hudobným pedagógom, skladateľom, upravovateľom hudby a nenápadným hrdinom, ktorý sa nebál poukázať na to, s čím vo svedomí nesúhlasil. Organový recitál bol pripomienkou jeho usilovnej práce a prejavom uznania. Šido úzko spolupracoval s Pedagogickou fakultou Katolíckej univerzity, pre ktorú vychoval viacero cirkevných hudobníkov. Spolupracoval tiež s prof. Akimjakom.

Di Fiore pôsobil v USA ako hudobný riaditeľ v Univerzitnom chráme Zjednotenej metodistickej cirkvi a ako pastoračný asistent pre hudbu vo farskom kostole sv. Jána v Seattle. Počas svojej 25 ročnej koncertnej kariéry zahral recitály na mnohých festivaloch v Rakúsku, Maďarsku, Poľsku, Rumunsku, Česku, Francúzsku a Taliansku i na Slovensku. Svoj európsky debut uskutočnil recitálom v Katedrále Notre-Dame v Paríži. V súčasnosti vyučuje hru na organe, improvizáciu a liturgickú hru na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku. Je katedrálom organistom v bansko-bystrickej katedrále sv. Františka Xaverského. Národná katolícka vzdelávacia asociácia mu udelila titul „Distinguished Graduate“. V roku 2009 bol za prínos pre slovenskú organovú kultúru ocenený diplomom občianskeho združenia Ars Ante Potras.

Matúš Kucbel

U jubilanta

Dlhoročného člena nitrianskej pobočky PV ZPKO Michala Labudu, pri príležitosti jeho životného jubilea 90 rokov, navštívili funkcionárky Alžbeta Loudová a Jana Verešová. Jubilantovi zaželeli veľa zdravia a Božieho požehnania a v spoločnosti jeho manželky si pripomenuli udalosti, ktoré ich spájajú. (ez)

Bernardína Ivančíková oslavovala

Obklopená veľkou láskou a starostlivosťou svojich najbližších sa 17. mája dožila krásneho životného jubilea 96 rokov dlhoročná členka Regionálnej pobočky PV ZPKO Bratislava – okolie so sídlom v Pezinku Bernardína Ivančíková zo Svätého Jura. Pri tejto príležitosti ju kyticou kvetov pozdravili členovia výboru pobočky, predseda Anton Malacký, Ida Nayová a Emília Malacká.

Jubilantke prajeme do ďalších rokov pevné zdravie a zachovanie si takého životného optimizmu, akým oplývala doteraz. (em)

V komunistickej väznici č. 4 v Zámrsku

Šestnástroční „vlastizradcovia“

O tom, že totalitný režim nevynechal z perzekúcie ani deti svedčí existencia nápravného zariadenia v stredných Čechách neďaleko Vysokého Mýta v dedinke s renesančným kaštieľom - Zámrsku. Stredoveký kaštieľ bol prebudovaný na väzenské zariadenie pre mladistvých odsúdených za politické delikty. Cestujúcim na cestnom ťahu z Brna do Hradca Králové by nemal uniknúť tento skvost skorej renesancie, dnes archív Ministerstva vnútra Českej republiky. K väzenskému stavu patrili zamrežované okná, koridory, korekcie v suteréne nádvorí. Mladistvé väzenkyne bývali na druhom nádvorí tohto komplexu s hospodárskymi budovami, bytmi pre dozorcov a poľom, ktoré obrábali mladiství väzni.

V roku 1952, po zrušení väznice pre mladistvých v Hlohovci, boli do Zámrska eskortovaní mladiství politickí väzni aj zo Slovenska. Mladiství boli súdení tak, ako starší odsúdenci. Paragrafové znenie údajných trestných činov za velezradu, kolaborantstvo, špionáž alebo iný prejav nesúhlasu s režimom sa v ničom neodlišovalo od znenia paragrafov pre dospelých odsúdencov. Vo väznici č. 4 v Zámrsku boli prevažne odsúdení vo veku 16 rokov.

Čudné pochutiny

Keď sa dnes s odstupom vyše 60 rokov zamýšľam nad svojím osudom a porovnávam ho s osudom mojich vnúčat, ktoré majú práve toľko, ako som mal ja v čase odsúdenia, plne si uvedomujem krutosť tohto systému. Lebo vytrhnúť dieťa v čase najkrajšieho veku života od rodičov a dať ho do nútej izolácie a vychovávať podľa nejakého Makarenka, je slovo KRUTOSŤ veľmi mierne. Samotný spôsob výchovy spočíval doslova vo vytĺkaní vnútorných citových väzieb. Spomínam si na to, ako nás podporučík Mikeska trestal za každý bežný priestupok „cvičkami“ za každého počasia. V blate druhého nádvorí, rozbitého kolesami

povozov a dobytká. Povelom k zemi a plazením vpred sme zarovnávali tieto blatové ryhy vlastnými telami. O pol hodiny si osobne skontroloval čistotu. Nás i našich odevov. Nikdy si neodpustil hľadanie špiny pod cvokmi na bagančiach. Jeho sprievod vždy tvoril veliteľ oddelenia, službu konajúci príslušník väzenskej stráže. Pri zistení nedostatkov a pri raporte rozdeľoval tresty formou odobratia osobných výhod - zákazu písania listov rodičom, nákupov vedľajších pôžitkov atď. Aký som bol šťastný, keď som si mohol prvýkrát kúpiť škvarky, v ktorých bolo viac nečistôt a štetín ako poživatiny. Medzi pochutiny sme ráťali dosýta sa najesť varených zemiakov, ktoré sme varili pre ošipané...

Väzenská rekvalifikácia

Osobný poriadok bol hodnotený aj podľa toho, ako mal kto ustlaté lôžko. Niektorí starší spoluväzni mali lôžka samá hrana, pravý uhol. Všade panovala prehnaná tvrdá vojenská disciplína začínajúca sa budičkom a končiaci večerným sčítaním prítomných na celách. Najťažšie pre každého boli začiatky týchto galejí. Lebo po príchode z väznice krajského súdu v Bratislave bol každý nováčik pod dohľadom službu konajúceho príslušníka väzenskej stráže. Od rána do skončenia zamestnania robil na „rajónoch“, čiže chodbách jednu a tú istú prácu – umýval podlahy a leštil obkladačky. Keď bolo potrebné zložiť dve-tri autá obilia či uhlia, prácu prerušili. Toto robil každý nováčik dovtedy, kým sa neaklimatizoval v nových podmienkach. Po tomto „prijímači“ bol spravidla pridelený do pracovne, kde sa prala a žehlila všetka bielizeň odsúdených. Po zvládnutí tejto profesie bol odsúdený zadelený do komanda na poľnohospodárske práce v okolitých mestách a obciach vo Vysokom Mýte, Chocni, na výstavbu veľkochovov ošipaných v Dobruške, ale aj do baní v Žaclěři.

Niektoré úteky mladistvých väzňov mali za následok, že sme boli hermeticky izolovaní aj niekoľko dní. Von do práce sa samozrejme nechodilo. Bachari za

spoluúčasti príslušníkov ZNB, vojska a milície hľadali utekajúceho. Nemilosrdne prečesávali každý krík, roklinu v poli alebo opustený dom, kým utečenca nechytli. Videli som niekoľkých chytených spoluväzňov, ktorých dopravili späť k smrti dobytých. Pre výstrahu ich nechali bezvládne ležať na vnútornom nádvorí a potom ich prepravili na neznáme miesto. Nikdy sa už nevrátili do tejto väznice. Nevie, či sa niekomu vôbec podarilo utiecť.

Viera dávala nádej

Bolo všeobecne známe, že mladiství politickí väzni zo Slovenska pochádzali z kresťanských rodín s dobrou náboženskou výchovou a preto aj dokázali lepšie odolávať ateizácii. Nevýhodou bolo, že medzi sebou sme nemali žiadnych kňazov, ani rehoľníkov. Kresťanstvo a jeho tradície nám nemalo čo pripomínať. Iba vnútorné náboženské presvedčenie nám pomáhalo udržiavať vieru v Pána Boha, že za Jeho pomoci sa raz všetko to utrpenie skončí. Každú sobotu sme robili generálne upratovanie a očistu sprchovaním. Po večeri nasledovala politická osveta v jedálni. Spočívala v prednesení hlavnej politickej témy a v diskusii. Bolo zaujímavé pozorovať jej priebeh, ktorý bol vždy zameraný tak, aby sa s ním stotožnil aj prítomný dozorca. Ten potom dal pokyn k premietaniu filmu, na ktorom sme väčšinou spali. Nedajbože, aby to dopadlo inak, nasledoval by cvičák...

Z posledných štatistických údajov vyplýva, že podstatná časť mladistvých politických väzňov v Zámrsku zo Slovenska už nežije. I táto skutočnosť svedčí o tom, že ich pobyt vo výkone trestu v opisovanej väznici č. 4 zanechal na ich zdravotnom stave následky, ktoré odsúdeným ukrojili zo života. Na tieto témy prebehlo mnoho podnetných diskusií, avšak našli vo vedomí ľudí dostatok vôle na konkrétne činy. Také, ktoré by nedali zabudnúť na obdobie prenasledovania ľudí svedomia.

Mirko Tuchyňa
Bánovce nad Bebravou

Menia sa farby, totalita ostáva

Slovenský národ zažil postupne totalitu zeleno-červenú (iredentizmus), potom bielo-červenú (čechoslovakizmus), potom hnedú (nacizmus) a následne asi najhorší 40-ročný

červený mor – komunizmus. Nevydýchli sme si ani dnes. Plazí sa na nás nenápadne bruselská modro-žltá diktatúra (centralizmus-multikulturalizmus) a zvonku sa infiltruje ešte aj totalita zeleno-čierna (islamizmus). Farby a ich kombinácie sa menia, ale podstata – obmedzovanie slobôd – ostáva. Preto by sme mali dobre rozpoznať nepriateľa demokracie a slobody už v jeho zárodku, keď sa nám prihovára úžasným pokrokom a výhodami systému. Lebo stále sú to len reči a stále sú vyvolení, rovní a ešte rovnejší, stále je tu cenzúra („politická korektnosť“), existuje jeden hlavný politický a mediálny prúd a forma moci sa rovnako upevňuje. Možno sa zmiernili iba prostriedky, ale cieľ je rovnaký. A aj taktika. Veď v každej totalite boli viaceré prúdy, ktoré najskôr ťahali spolu, aby si až nakoniec rozdali súboj o moc. A tak aj čierno-zelená totalita islamizmu môže kozmopolitným elitám poslúžiť v ich globálnom boji za svetlé zajtrajšky proti konzervatívnym, národným a kresťanským „spiatočníkom“.

A tak si kladiem otázku: Prečo si dnes uvedomujeme a čudujeme sa, že svet islamu je iný ako svet kresťanstva? Teraz sa zrazu čudujeme a zisťujeme, že moslimovia

berú Krista iba ako jedného z prorokov a považujú sa za nadradenú vieru? Nie sú jediní v tomto priestore. Veď sme si nakoniec zvykli aj na „vedeckých“ ateistov, ktorí nielen Krista, ale aj Boha totálne zapreli, vygumovali z histórie aj filozofie! A je veľa ďalších, čo Krista nepovažujú za Spasiteľa a my sa ani len neohradíme, neukážeme na svojich postojoch a životoch, že je to tak a nie inak. Lebo každá viera je v tomto novom systéme „škodná“ – aj viera v národ, v rodinu, v Boha... Pri stavbe novej neviditeľnej babylonskej multikultúrnej a liberálnej veže, novému pomäteniu jazykov podľahli už aj tí, ktorí mali kresťanov v pravosti viery viesť. Kolínsky arcibiskup dokonca tých, ktorí stoja na strane Ježiša a kresťanstva zatratil a postavil sa za práva islamu, vrátane práva šarija (!), ktoré je nezlučiteľné nielen s kresťanským pohľadom na dôstojnosť každého života, ale aj s demokraciou. A tá je stále základom našej európskej spoločnosti, aj keď v praxi možno tiež už len v deklarácii roviny. Nuž a tak mám vážnu obavu, že cieľom európskych multikultúrnych posadnutých elit nie je hlásaná tolerancia, multikultúrny raj a dokonca ani nie ochrana demokracie, ale zničenie identity Európy a aj jej demokracie. „Ale čo potom, opýtate sa?“ – Nuž potom príde nežná diktatúra! Niektorí či skôr nejaká skupina, ale zrejme celý tento systém a tí, ktorí sú v ňom pri moci sa vyhlásia za „osvietených“ či nadradených a nastolia v mene dobra nás všetkých svoje ďalšie pravidlá; mlčiacu väčšinu označia čipmi a seba za „pravých“. V logike veci „nepraví“ budú opäť stíhaní.

A bude medzi nimi aj veľa tých, ktorí nezapru Krista, ani svoju vieru, presvedčenie, rod, národ, identitu, Božie zákony pred ich bruselskými normami, alebo samotného Boha. Lebo raz príde aj na Neho. Veď celý tento systém sa snaží postupne z ľudskej spoločnosti a z mysle človeka vygumovať nielen väzby na rodinu, na národ, civilizáciu a vieru, ale najmä na prítomnosť Boha vo vedomí človeka. Vykoreniť presvedčenie, že niečo vyššie nás presahuje, vykántriť z nás pocit, že Niektorý Iný, než tí samozvaní, riadi tento svet a celý Vesmír... Až keď sa im toto podarí, potom bude naozaj zle. Potom všetko sčernie a bude musieť prísť na svet opäť Svetlo.

Takže sa nebojme len červenej a hnedej totality, bojme sa totality všetkých farieb, ktorá vytvára totalitu čiernu, totalitu bez Boha. Priznajme si, že tá má už teraz najväčšiu moc a väčšina ľudí na svete sa klania zlatému teľatú. „Zlato“ dokáže oslepiť, a tak nás dnes opäť paradoxne vedú slepí a aj hluchí do tmy a priepasti. Preto máme pocit, že nás a naše starosti ani nevidia, ani nepočúvajú. Žijú v čiernej tme a chcú, aby sme v nej žili aj my. Lenže zabudli, že bývalí politickí väzni a ich rodiny nezlomil ani kovaný boľševik, tak ich nezlomí ani všetkými masťami mazaný bruselský neomarxista. Hlas politických väzňov musí byť aj dnes hlasom svedomia spoločnosti, aby sa podstata moci a totality nepremaľovala len novými farbami a heslami. Lebo história sa zvykne opakovat!

Rafael Rafaj

podpredseda PV ZPKO

Bil'ak stále živý

Organizácia PV ZPKO vyjadrila nesúhlas a pobúrenie nad tým, že niekto chce súdiť výtvarníkov Petra Kalmusa a Ľuboša Lorenza, za spôsob, akým prejavili odpor voči odhaleniu busty komunistickému funkcionárovi Vasiľovi Bil'akovi pred miestnym úradom v jeho rodnej obci Krajná Bystra. Stalo sa tak vo februári. Už v máji vo Veľkom Lipníku odhalili pamätník ďalšiemu komunistickému prokurátorovi Jánovi Pješčakovi. Opäť svoj nesúhlas so stavaním pamätníkov pomaľovaním vodovými farbami vyjadrili Kalmus a Lorenz, pričom Lorenza napadol a zranil starosta obce Peter Labant. Namiesto je otázka, dokedy sa budú štátne orgány nečinne prizerať rehabilitácii predstaviteľov zločineckého komunistického

ho režimu napriek existencii zákona č. 125/1996 Zb. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického režimu a podozreniu zo spáchania trestného činu „podpory a propagácie skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd“ podľa § 421 Trestného zákona?

Ak by štátne orgány postupovali v zmysle platných zákonov a začali vo veci trestné stíhanie, potom by sa takéto „pokusy“ o rehabilitáciu predstaviteľov komunistického režimu iste neopakovali a k takýmto incidentom by nedochádzalo. Skutočným vinníkom za incidenty v súvislosti s pamätníkmi Bil'aka a Pješčaka je nečinnosť zodpovedných štátnych orgánov - polície a prokuratúry. Veď zákonný rozdiel medzi odhalením pamätníka pre Bil'aka a Pješčaka či Goebbelsa a Himmlera nie je žiadny.

(zl)

Pamätníky, tabule, sochy a busty obetiam

Už niekoľko mesiacov je dostupná fotograficko-encyklopedizujúca publikácia **„Obetiam komunistického režimu: pamätníky, pamätné tabule, sochy a busty“**, ktorú síce vydalo občianske združenie Konfederácia politických väzňov Slovenska, ale prirodzene mapuje pamätníky obetiam komunizmu aj

občianskeho združenia PV ZPKO i ďalších iniciátorov a donorov. Zásluhou fotografa Milana Krupčika, historika Petra Sandtnera kniha zahŕňa množstvo odfotených pamätníkov i skromnejších, ale za to najrozšírenejších pamätných tabúl. Predstavujú množstvo osudov obetí, ale aj ich heroické vzdorovanie dobovým nepriateľom základných ľudských práv a slobôd. V publikácii však, žiaľ, nie je uvedené závažné meno grafika, ktorý skomponoval ucelený obraz knihy. Stránka za stránkou sú v nej zábery nielen na väčšie či menšie, ale aj čitateľnejšie i ťažšie zrozumiteľné nápisy a detaily pamätníkov. Ich umiestnenie na domoch, farách, cintorínoch, väzniciach i prírodných priestranstvách, kde si ich vybaľuje nielen čitateľ, ale aj predpokladaný návštevník pietneho miesta. Na jednej strane uľahčuje zoradenie pamätníkov abecedné poradie podľa miest a obcí, no na druhej strane chýba očakávaný prehľad mien v závere, na ľahšie vyhľadanie konkrétneho pamätníka na danom mieste. Prinajmenšom pri pomníkoch s vyššou umeleckou ambíciou, ale vlastne pri každom. V knihe však absentuje veľmi závažné meno autora, výtvarníka alebo sochára! A žiadala by sa aspoň malá charakteristika osobnosti, ktorá by povedala aj čosi viac, než je uvedené na pamätníku. Hoci slová, vyznania i odkazy sú tam vpisované veľmi zreteľne a pozorne. Najčastejšie mená s počtom nevinne odsadených rokov a neraz aj so stratou života aj u menej známych osobností. Aspoň v obrovskej skratke načrtávajú ich dobovú tragickú situáciu s varovaním pre súčasníkov. S priamou i nepriamou výzvou, aby niečo obdobné už nikdy a nikde nedopustili, pamätali si. Mnohí možno aj odpúšťali, ale nezabúdali, čo je uvedené na väčšine pamätníkov.

Kniha na obálke dominuje jeden z najsugestívnejších pomníkov, Brána slobody, s náznakom vylomenej väzenskej mreže, ako symbolicky prekonanej neslobody, pod jedným z našich najposvätejších historických miest, pod hradom Devín, na sútoku Moravy a Dunaja. Mená tých, čo útek cez železnú oponu neprežili, si čitateľ prečíta z fotografie vo vnútri knihy, rovnako ako mená všetkých umučených a popravených i zlikvidovaných pri úteku, z dobre zmapovaného ústredného pamätníka na bratislavskom cintoríne vo Vrakuňi. Pri ňom sa 17. novembra konajú pravidelné pietne spomienky pri príležitosti Dňa boja za slobodu a demokraciu. Kniha však obrazovo zachytáva až okolo 260 pamätníkov takmer zo všetkých kútov Slovenska. Viaceré vznikli aj s pozoruhodnou umeleckou invenciou a sugesciou, ako pamätník obetiam komunizmu pri Mestskom úrade v Žiline či v parku v Šali. Ten síce iba jednoducho cituje to najpodstatnejšie zo zákona č. 125/1996 NR SR, ale nezmazateľne vytesané veľkými písmenami v kameni: „Komunistický režim nedával

občanom možnosť slobodne vyjadriť politickú vôľu, porušoval základné princípy demokratického štátu, medzinárodné zmluvy aj svoje vlastné zákony, zneužíval na prenasledovanie občanov mocenské nástroje: popravoval, vraždil a žalároval ich vo väzniciach a táboroch nútených prác...”

Inde ako výstižná pripomienka stačí iba päť zvierajúca ostnaté drôty a pod ním sugestívna veta, ako Slobodu dosiahneme hľadaním pravdy. Čo možno vyčítať na Námestí slobody, symbolicky na dome č. 17 v Piešťanoch. Iné mestá a mestečky si už uctili svojich veľkánov i rodákov, ktorí nevinne trpeli za svoje náboženské, národné i iné politické presvedčenie, napríklad sochami ako v Zákamennom, Námestove i Spišskej Kapitule, venované biskupovi Jánovi Vojtaššákovi. Pri farskom kostole v Námestove ju má aj umučená a blahoslavená Zdenka Schellingová. Na ďalších miestach jej účinkovania, najmä v jej rodisku na Krivej, sú jej busty, reliéfy i pamätné tabule. Také majú ďalší väznení a mučení gréckokatolícki a rímskokatolícki biskupi ako Gojdič, Hopko, Buzalka (v Svätom Antone) či evanjelický Fedor Ruppelt.

Čitateľom Svedectva iste netreba predstavovať mnohé ďalšie, najmä na väzenských múroch v Ilave, Leopoldove či v Želiezovciach, veď mnohí sa pri nich každoročne stretávajú a vydávajú svoje závažné svedectvá, ktorých dobový režim nepochopiteľne trestal za ich nesmiernu ušľachtilosť, odvahu a ľudskosť. Publikácia zobrazuje nielen dominantné miesta a mená trpiacich najmä v päťdesiatych rokoch, so všetkými druhmi násilia na kňazoch, rehoľníkoch, obyčajných roľníkoch, remeselníkoch, ale i na inteligencii. Taktiež koncentračné kláštory v Podolínci, Močenku, Pezinku, ale pripomína aj vojenské tábory nútených prác. Napríklad v mohutnej komárňanskej pevnosti dokonca trojjazyčne. Zachytáva viaceré spomienkové miesta aj na obeť z okupácie Varšavským paktom v roku 1968. Rovnako aj miesta pamätných demonštrácií z roku 1989. Mnohé nápisy sú nielen veľmi výstižné a invenčné, ale principiálne dopĺňajú novodobú pamäť v obciach a mestečkách a žiaden návštevník by ich nemal obísť. Napríklad, keď prechádza Levočou, Kežmarkom, alebo aj Šuňavou, kde dosť nenápadne na obchode s potravinami, môže nájsť pamätnú tabuľu z roku 2000, ktorou miestni rodáci pripomínajú jednu z mnohých dobových, ale aj typických tragédií: „V nočných hodinách z 9. a 10. júna 1950 prepadli komunisti s milíciou nič netušiacich občanov Šuňavy s cieľom uväzniť kňaza a pokoriť ich katolícku vieru. Následne stovky veriacich surovo mučili a uväznili.“ Podobných príkladov by som mohol uviesť desiatky. Podstatné je, že sa v ucelenej, hoci aj neúplnej podobe dostanú k čitateľom, na prehĺbenie poznania neraz vymazávaných, ale aj prekrúcaných dejín, aby viedli k hlbšiemu sebazpoznávaniu a podnecovali k zaznamenávaniu ďalších heroických činov našich spoluobčanov. Okrem iného poslúži aj na prípravu itinerára pre rodičov a pedagógov, kam by mali zaviesť aspoň raz svoje deti i väčších žiakov.

Viliam Jablonický

Anton Selecký: Podcenili sme médiá

Pokračovanie z 1. strany

Našu generáciu drsne zasiahol 21. august 1968. Mal som osemnásť rokov a vtedy sme si naplno uvedomili, čo je to socializmus. Po maturite som nastúpil na Prírodovedeckú fakultu UK kde som študoval geológiu, ale to ma veľmi nebavilo. Popri štúdiu som pracoval ako asistent réžie v Slovenskej televízii. Istý čas aj v Hranom filme na Kolibe a potom ako programový vedúci Junior-klubu. Náhle ma však prepadli vojaci a poslali na vojenčinu. Mal som už dvadsaťpäť rokov, takže to bol pre mňa riadny šok. Dnes som rád, že som tým prešiel. Na „vojne“ vládol veľmi silný protikomunistický duch. Tajne sme počúvali Karla Kryla a kritizovali režim. Mal som dokonca nejakú funkciu, ale keď som odmietol na rozkaz majora „politruka“ dať si dolu z krku krížik, na druhý deň bolo po funkcii.

Dalo by sa povedať, že išlo o drobné gesto a predsa jasný protirežimový signál. Nezostalo však len pri tom.

Krátko pred mojím odchodom do civilu vznikla Charta 77. V posádke nastal obrovský poprask, skoro ako výnimočný stav. Práve vtedy som sa dozvedel, že ŠtB zabila môjho kamaráta, kňaza Jaroslava Rusnáka. A keď som sa počas vojenčiny zoznámil s jedným evanjelikom, ktorý potom pašoval na Slovensko duchovnú literatúru, môj dissent sa mohol začať. Môžem povedať, že to bol nesmierne dobrodružný život. V roku 1979 som sa dostal do Mníchova ku pátrovi Antonovi Hlinkovi, s ktorým sme si dohodli spoluprácu. Dosť sa mi čudovali, že sa vôbec chcem vrátiť naspäť do

Anton Selecký dnes. Foto archív

Česko-Slovenska. No mne to nedalo, aby som nešiel bojovať proti komunizmom na domácom fronte. Vzápätí pri jednej nevydarenej akcii ilegálneho prechodu môjho priateľa na Západ, sme sa obidvaja ocitli vo väzení. Bola to ďalšia výborná škola. Kamaráta však zlomili, stal sa napokon agentom ŠtB. Mňa to, vďaka Bohu, zocelilo a pokračoval som v disente.

Aké to teda bolo, stáť proti režimu?

Stáť proti režimu bolo pre mňa, ako vnútorne slobodného človeka, dosť napínavé a keďže som dobrodružnej povahy, aj ma to bavilo. Samozrejme s pridanou hodnotou, že bojujeme za pravdu a proti režimu, ktorý utláčal hlavne Cirkev. Rodičia mi nikdy nepovedali – nechaj to, lebo nás všetkých pozatvárajú – a to som si veľmi cenil. Keď ma zatvorili, matka nevedela kde som, vypátrala ma až po týždňoch v pražskej Ruzyni. Keďže ŠtB z listov vycítila, že ju mám rád, tak ju

najprv poriadne zničili výsluchom a potom predviedli predomňa. Mysleli si, že sa zosypem, ale ani pohľad na matku mnou nepohol. Pravdu povediac, všetko som od začiatku vložil do Božích rúk, aj moju prípadnú smrť, a to bolo veľmi oslobodzujúce.

Aj s odstupom času považujete svoje vtedajšie konanie za správne?

Nič by som nezmenil. A tak to bolo až do novembra 1989. Cítil som zvláštnu Božiu ochranu a pomoc Panny Márie. Totiž čokoľvek čo urobili v súvislosti s Ňou, sa im dokonale rozspalo. Keď mi v lete 1989 pri zatknutí zhabali Máriin medailón ako dôkazný predmet, povedal som si: Chlapci, tak vy ste už skončili. A tak aj bolo. O pár mesiacov nastal November. A to sme sa celá naša disidentská Bratislavská päťka chystali naplno do „basy“...

Aké to malo dôsledky na vašu kariéru či súkromný život?

Všetko som obetoval disentu. Keby som mal strach či chcel nejakو prežiť, alebo viesť nejaký riadny život popri tejto odbojovej činnosti, tak to by som nemohol byť disidentom.

Ako hodnotíte vývoj spoločnosti po tzv. Nežnej revolúcii?

Čo sa týka vzťahov, dissent bola obrovská škola. Na rozdiel odo dneška, kedy neviete, aký úmysel za kým je, vtedy bolo všetko transparentné. Až na nejaké výnimočné prekvapenia. Vedel som na koho sa obrátiť, kto je neistý, kto môže zradiť, kto je na opačnej strane. Komunizmu vďačím za spoznanie veľmi vzácných a obetavých ľudí, hrdinov, ale aj zbabelcov a farizejov. Veľmi rád si spomínam na spisovateľku Hanku Ponickú, nesmierne statočnú ženu, ktorá po Novembri bola odsunutá absolútne nabok. Bola to vzácna a múdra osoba, ktorá v novembrovom komplete „nezapadla.“ Napokon aj ja som sa ocitol na „vedľajšej koľaji“. Vnímam to tak, že som nezapadol do „revolučného výberu“ kádrov. Dnes sa z toho teším, pretože ma to uchránilo od cirkusantskej slovenskej politiky. A paradoxne, rád

Z kartotéky ŠtB.

Foto archív

A. Selecký (na obr. vľavo) 21. augusta 1968.

Foto archív

by som sa stretol s niektorými mojimi vyšetrovateľmi a zaspomínal si s nimi. Boli sme jednoducho protihráči. No o viacerých bývalých spolubojovníkoch už dnes nemôžem povedať, že sme skutoční priatelia.

Čo ste teda robili po roku 1989?

V ponovembrovom frmoľe som sa ocitol v novinách Slovenský denník. V lete 1992, po niekoľkých hektických rokoch, som sa napokon vzdal postu šéfredaktora. V tom čase sa diali zjavenia Panny Márie v Litmanovej, nuž som sa začal venovať tejto duchovnej sfére. Založil som mariánsky mesačník M ROSA a som rád, že si ma Panna Mária takto pozvala do jej služieb.

ŠtB ma vo svojich „zvodkách“ radila medzi predstaviteľov podzemného laického apoštolátu, ale keď režim padol, mal som dojem, že som bol len akýsi „sám vojak v poli“. Je mi ľúto len mojich detí. Je to až na smiech, že po 25. rokoch od Novembra získali „až“ zadarmo mestskú dopravu v Bratislave, pretože otec je veterán protikomunistického odboja.

Odboj voči komunistickému režimu dodnes nie je docenený. Akoby vôbec nebol. Akoby neboli obeť.

Spravodlivosť na zemi je iluzórna vec. Osobne to beriem ako Božie riadenie, pretože som skutočne slobodným človekom, nepreviazaným na nijaké podlosti, klamstvá, zlodejiny alebo janičiarstvo ohľadom EÚ. Čo sa týka povolania, moja sloboda mi priniesla veľa užitočného a napokon,

môžem sa realizovať. Avšak aj v súčasnosti som akýsi „sám vojak v poli“. Akoby sa ma báli, resp. toho, čo viem. Nikto mi síce nesiahne na slobodu, ale ani nepodá pomocnú ruku. Je v tom niečo zvláštne, akoby ŠtB neprestala mať na mňa dosah a dodnes ma jej nové štruktúry držia v akejsi čudnej izolácii.

A. Selecký po oslobodzujúcom rozsudku v roku 1989.

Foto archív

Čím bol teda november 1989?

Dnes považujem November za jednu z prvých „farebných“ či „balónikových“ revolúcií. Veď aj tá naša už mala čudný atribút - „nežná.“ Časť disentu bola kúpená a dosadená do čela spoločnosti. Za ich chrbtom fungovali staré štruktúry, ktoré si len prehodili masky. Po dokonalom zvládnutí revolučného davu, ktorého jedinou zbraňou boli štrngajúce kľúče, im to šlo ako po masle. Dnes je Slovensko len akousi provinciou. Dokonca horšie, sme kolóniou, vazalmi tzv. EÚ.

Ako vnímate postoj Katolíckej cirkvi k zjavnej islamizácii Európy?

Bohužiaľ, jej kladný postoj je už dávno určený. Katolícka cirkev na Slovensku je ešte vo väčších pazúroch ako bola za komunizmu. Navyše je vydierateľná na rôznych frontoch. Najvypuklejšie sa to prejavilo po marcových parlamentných voľbách, keď bola predstaviteľmi židovských náboženských obcí prinútená podpísať odsúdenie legálnej politickej strany Kotleba – ĽS NS. Dokonca sa pridala k odsúdeniu „akéhokoľvek extrémizmu“, pod čo môže napokon spadať aj denná návšteva kostola... Napriek tomu treba byť Cirkvi a teda Evanjeliu verným a bojovať proti ich nepriateľom tak, ako za komunizmu, ba ešte ráznejšie.

Správa Slovenského národného strediska pre ľudské práva za rok 2015 zrejme nepoteší konzervatívcov. Kriticky sa stavia k aktivitám a požiadavkám o. z. Aliancia za rodinu, požaduje veľkorysý prístup k inakosti. Nehovoriac o požiadavkách na obmedzenie slobody slova či zhromažďovania. Ako veľmi môže byť spoločnosť tolerantná k tendenciám smerujúcim k potlačeniu jej identity?

Nepriateľ je dnes neuveriteľne sofistifikovaný. Gender ideológia, znevravňovanie našej mládeže či iné trendy obchádzajú vládne štruktúry a parlament a priamo smerujú až do našich škôlok, škôl a domácností. Obrovskú úlohu pri tom hrajú médiá, čo sme úplne podcenili. Mainstream je v rukách istej svetovej skupiny a hrá s nami neuveriteľnú hru. Ale ak by ste ju pomenovali, tak ste hneď extrémista, ruský troll, konšpirátor a čo ja viem čo ešte. Som presvedčený, že Slováci, nech už sú akokoľvek „holubičím národom“ sa napokon vzbúria a nebudú hľadiť napravo, naľavo. A raz vybuchnú. A ak raz vezmú do rúk namiesto štrngajúcich kľúčov niečo iné, tak „amen tma“. Ale aj to bude len prirodzený výsledok tohto neprirodzeného vývoja sveta ku globalizácii ľudstva. Čo sa s tým dá ešte urobiť, ťažko povedať. Pán Boh je nad všetkým, my sa ho len musíme pevne držať.

Eva Zelenayová

V plnom znení uverejňujeme list predsedníčky regionálnej pobočky PV ZPKO v Žiari nad Hronom Margity Zimanovej ministrovi školstva SR Petrovi Plavčanovi

Učme deti slovenské dejiny

Vážený pán minister Plavčan!

Lovča 12. 5. 2016

Srdečne Vás zdravím. Som Margita Zimanová, rod. Valentová. Dovoľujem si Vám zaslať moju knihu, ktorú som napísala o mojom krutom živote z 50. rokov. Otecko bol popravený a mamička bola odsúdená na doživotie. Okrem mojich rodičov bol vo väzení aj starý otec a ujo Imrich. A prečo? Môj otecko previedol cez hranice do Rakúska švagra a za to bol popravený. Prečo teraz prevádzačov nepopravujú? Môj životný príbeh je na internete: www.CT.DETI.50.LET.CZ nebojím sa hovoriť Margita Zimanová.

Veľmi som rozhorčená, keď sa o našom krásnom Slovensku hovorí nepravda, že sme boli "fašisti". Fašisti boli predsa v Taliansku a to nevedia naši politici? Odporúčala by som Vám oboznámiť sa s našimi dejinami, aby ste to mali konečne jasné a neubližovali Slovensku.

Vyhlásenie samostatného Slovenska dňa 14.3.1939 bolo nevyhnutné, lebo ináč by nás bol Hitler rozdelil medzi Maďarov a Poliakov a sám by si bol zobral Bratislavu a západné Slovensko. Tento zánik poslanci nemohli dovoliť a preto vyhlásili Slovensko za samostatné. Keby nebolo prvého samostatného Slovenska na čele s prezidentom Dr. Jozefom Tisom, kňazom a neskôr politickým väzňom z 50. rokov, nesedeli by ste teraz v parlamente. To si ale veľmi málo politikov uvedomuje. Zo zážitkov v prvom slovenskom samostatnom Slovensku mám od starších ľudí, ktorí žili v tomto štáte, kde bolo dobre a ľudia sa pracovitostou začali vzťahovať. Prezident Dr. Jozef Tiso bol múdry a schopný hospodár, veľmi povzniesol samostatné Slovensko a to za vojny. Bol tvorcom jeho veľkého ekonomického

Margita Zimanová na ostatnom sneme PV ZPKO v Žiline.

Foto Vlastimil Morávek

rozmachu. Samostatné Slovensko sa stalo jedným z najprosperujúcejších štátov Európy ako Švajčiarsko. Jedna slov. koruna sa rovnala jednému švajčiarskemu franku. Topánky stali jednu slov. korunu. Prezident Dr. Jozef Tiso bol aj veľkým politikom a diplomatom európskeho a svetového formátu. Bol záchrancom Slovenska cez vojnu, lebo nik iný by nebol vedel tak ubrániť Slovensko ako on a tak odporovať Hitlerovi. Niektorí ľudia ho považujú za vojnového zločinca a zodpovedného za vyvážanie slov. Židov. Zabudli však, že prezident Dr. Tiso bol ich veľkým záchrancom a pred smrťou ich najmenej 30 000 zachránil. Za vydávanie Židov zo Slovenska zodpovedal predseda vlády Slov. republiky Dr. Vojtech Tuka a pomáhal mu v tom min. vnútra Šaňo Mach. Krédo Dr. Tisu bolo: NIČ PRE SEBA, VŠETKO PRE NÁROD.

Rada nad zlato

Dám Vám radu, prizvite si do parlamentu historikov z Ústavu pamäti

národa, nie však Dušana Kováča, lebo ten pán nepíše pravdu o Slovensku. V knihe Kronika Slovenska v druhom dieli neuviedol v 50. rokoch, že ľudia bezdôvodne zatvárali, mučili, obrali o svoj majetok. Bolo vyše 70 000 ľudí vo väzení a 50 popravených, lebo sa vzopreli proti totalitnému režimu a chceli žiť slobodne vo svojom štáte. Vyzvala som ho písomne a aj telefonicky. Dal mi za pravdu, že to tam malo byť uverejnené. Odôvodňoval to tým, že vyjde tretí diel Kroniky. Prečo nedal pár listov do druhého dielu, lebo keď to bude čítať žiak, alebo občan Slovenska tak si povie, veď za totality sa nezatváralo bezdôvodne. Takto sa pravda zamlčuje.

Druhý prípad mám z leopoldovskej väznice, kde mi jeden z kameramanov povedal, že ešte aj teraz je u nás cenzúra. Dňa 20.10.1994 nahrávali bývalí politickí väzni v leopoldovskej väznici, ako ich mučili, bitím prišli o zuby a na mučenickej stoličke predvádzali, aké praktiky na nich robili pra-

covníci väznice v 50. rokoch. Všetko toto sa malo použiť do filmu „Papierové hlavy“. No však Dušan Hanák štúdio ALEF-Bratislava to nedal do filmu. Prečo ale? Aby sa nedozvedelo Slovensko, ako ľudia vo väzení trpeli, boli mučení. Títo politickí väzni nekradli ani nezabíjali, ale chceli žiť slobodne vo svojom štáte. Vo väznici v Leopoldove si museli ručne politickí väzni zbúrať kaplnku - kostolík. Keď sa na budove väznice v Leopoldove odhaľovala pamätná tabuľa v roku 1999, bola som vo vnútri väznice a presvedčila som sa, že kostolík tam nebol.

Tretí prípad o Kľaku a o Ostrom Grúni. Masaker v týchto dedinách majú na svedomí slovenskí partizáni, ktorí z kostolnej veže strieľali na Nemcov a takto vyvolali bitku, kde nevinne trpeli ich vlastní spoluobčania. Rozpovedala nám to Mária Valéria Tencerová. Mala vtedy 19 rokov.

O Slovensku sa neučia

Viackrát od roku 1990 som písomne požiadala ministrov školstva, aby mali žiaci v školách nové učebnice dejepisu. Dostala som stále odpoveď, že nie sú peniaze. Veď história je matka múdrosti. Nášmu štátu asi na tom nezáleží, aby mládež bola múdra? Oslovila som teraz žiačky z gymnázia a opýtala som sa ich, kto bol Gustáv Husák. Vôbec nevedeli mi povedať, iba sa po sebe pozerali a povedali mi, že sa o Slovensku neučia. Akú to budeme mať generáciu, keď nič nebude vedieť o Slovensku, ako to bolo, ale pravdivo. Kto za tým stojí, aby mládež nevedela o svojej rodnej vlasti? Rodičia sa učili o Sov. zväze.

Prešlo už po nežnej revolúcii viac ako 26 rokov a stále sa stretávame

s takýmito vážnymi prípadmi, ktoré treba čím skôr odstrániť. Niektorí ľudia si myslia, že všetko tak bude, ako to oni uvedú. To ale nie! Dnešní ľudia si veľmi dobre pamätajú, ako to bolo na Slovensku a rozprávajú to aj rodinám a priateľom. Nič sa nezatají, na všetko sa príde a budeme poznať aj osobu, ktorá to zavinila.

Zistila som, že v televízii a v Slov. rozhlas sa hovorí iba o Židoch a o partizánoch, ale sa vôbec nespomínajú zločiny komunizmu. Nás, politických väzňov a ich rodiny dali na vedľajšiu koľaj. Ústav pamäti národa nahrával osudy politických väzňov, tak by to mohla televízia vysielat miesto zlých filmov. Robia to aj Česi.

Slovensko malo veľmi významných a múdrych politikov. Jedným z nich bol aj M. R. Štefánik. Keď nad letiskom letelo jeho lietadlo povedali vojakom, aby na jeho počesť privítali ho výstrelom z pušiek. Povedali im, že tam majú slepé náboje. No však mali tam ostré a takto si slovenskí vojaci odstrelili svojho politika. Počula som to aj zo slov. rozhlasu, kde toto hovorila aj vnučka bývalého vojaka. Poznala som osobne tohto muža, ktorý nám to povedal. Je známe, že komu dal Pán Boh do vienka múdrosť, tak mu to jeho protivníci závidia a chcú ho zničiť - zlikvidovať, ako to bolo v tomto prípade.

Želám si, aby nová vláda a p. prezident sa zúčastňovali na pietnej spomienke padlých a umučených dňa 17.11. na cintoríne Vrakúňa - Bratislava (býv. Ružinovský).

Prajem Vám dobré zdravie, pevné nervy a veľa úspechov v práci.

Margita Zimanová

966 21 Lovča

okres Žiar nad Hronom

**Krátka poviedka
z pripravovanej knižky
„Filmové poviedky 2“
od spisovateľa a sochára
Vladimíra Havrillu**

Prezident

V autobuse č. X 13 sedel akýsi dôchodca. Naproti nemu sedel tiež jeden starší pán a počúval. Ten prvý dôchodca hovoril, že má pekné spomienky na prezidenta Tisu. Práve sme sa blížili k Prezidentskému palácu.

Spomínal, že s otcom išli po námestí pred Prezidentským palácom a na Suchom mýte zahliadli prezidenta. Bol február, bolo nasnežené. Na križovatke zahliadli malé cigánčá, šliapalo si to v snehu bosé. Išlo dolu, zo židovne. Prezident sa zastavil, povedal mu, že si musí ihneď kúpiť topánky, veď je zima, mohlo by nachladnúť.

K Veľkému Baťovi to nebolo ďaleko, spolu teda išli na nákup.

Otec so svojím malým synom sa pobrali za nimi tým istým smerom.

Vošli k Baťovi. Prezident povedal: „Vyberte tomu chlapčatú nejaké zimné topánky. Veď sa celý trasie.“ Predavačka odbehla a priniesla topánky. Cigánčá si ich vyskúšalo. Potom ešte prezident povedal: „Dajte mu aj nejaké ponožky.“

Autobus č. X 13 práve minul Prezidentský palác (a bol to aj Pioniersky palác v päťdesiatych rokoch) a dôchodca zvolal: „To bol prezident!“

Ale niekto musel tuto príhodu zapísať, aby vošla do dejín.

2016

Na vedomie:

Ing. Andrej Kiska prezident SR, Doc. JUDr. Robert Fico, predseda vlády SR, Mgr. Marek Madžarič, minister kultúry SR, Ing. Peter Pellegrini, podpredseda vlády SR, PaedDr. ThDr. Ondrej Krajňák, PhD., predseda Správnej rady ÚPN, Dr. Patrik Dubovský, riaditeľ vedeckého výskumu ÚPN, Ing. Ján Litecký Šveda, predseda PV ZPKO, Mgr. Rafael Rafaj, podpredseda PV ZPKO, Ing. Eva Zelenayová, šéfredaktorka Svedectva, PV ZPKO Ing. Mgr. Marian Kotleba, poslanec NR SR a predseda BBSK

Titul a medzitulky redakcia

STALO SA

3. júna 1950 komunistický režim izoloval 73-ročného spišského biskupa Jána Vojtaššáka v jeho vlastnej rezidencii ako v domácom väzení. Potom ho 15. septembra deportovali do českého väzenia v Ruzyni ako „nejväčšieho zločince v republike“ s okovami na rukách a so zaviazanými očami. Tam ho neľudsky trýznili všetkými možnými prostriedkami až takmer do Vianoc.

3. – 4. júna 1976 sa v Brne konal celoštátny zjazd kňazov, ktorí vstúpili do vládnej organizácie Pacem in terris.

4. júna 1920 v Trianone bola podpísaná mierová zmluva s Maďarskom, tzv. Trianonská zmluva. Maďarsko v nej uznalo, že územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi patrí pod zvrchovanosť Česko-Slovenska. Táto medzinárodná zmluva vstúpila do platnosti 26. júla 1921.

6. – 7. júna 1861 sa v Turčianskom Sv. Martine konalo národné zhromaždenie za účasti vyše 5000 osôb, na ktorom s veľkým nadšením schválili Memorandum slovenského národa. Dokument obsahoval štátoprávne i politické požiadavky Slovákov.

8. – 9. júna 1990 sa na Slovensku konali prvé slobodné voľby, na ktorých sa zúčastnilo 21 politických strán.

9. júna 1972 zomrel rožňavský biskup Dr. Róbert Pobožný. Na Slovensku to bol posledný podľa noriem cirkevného práva ustanovený diecézny biskup.

10. júna 1949 sa z iniciatívy oso-

bitnej šesťčlennej komisie ÚV KSČ zišiel v Obecnom dome v Prahe zakladajúci zjazd tzv. Katolíckej akcie. Zúčastnilo sa na ňom asi 65 – 70 českých a slovenských „vlasteneckých kňazov“ (teda sotva 1 % z celkového počtu kňazov) a nezistený počet laikov.

12. júna 1988 bol Mons. Ján Solkol vysvätený za biskupa.

14. júna 1946 vyšlo vykonávacie nariadenie SNR č. 89/1946 o zriadení pracovných táborov.

16. júna 1919 maďarskí boľševici, ktorí vojensky napadli Slovensko, vyhlásili v Prešove samostatnú Slovenskú republiku rád. Predsedom Revolučnej vládnej rady tejto republiky bol český robotník Antonín Janoušek, príslušník vedenia Maďarskej socialistickej strany v Budapešti. Počas maďarsko-boľševickej okupácie časti Slovenska sa okupačné vojsko, Červená stráž a Červená armáda, dopustili hrozných násilností a neľudských trýznení zajatých vojakov i civilných osôb. Najhorších ukrutností sa dopúšťali bandy mladých boľševikov, ktoré sa nazývali „Leninove deti“.

19. – 21. júna 1970 sa v New Yorku konalo zakladajúce zhromaždenie Svetového kongresu Slovákov (SKS), na ktorom sa zúčastnili zástupcovia všetkých dôležitých organizácií Slovákov v zahraničí. Cieľom tejto novej strešnej organizácie bolo napomáhať túžbe slovenského národa po rovnoprávnosti

s ostatnými slobodnými národmi sveta a reprezentovať vo svete Slovákov, tlmočiac ich túžby, ideály a nádeje na sebaurčenie slovenského národa. Za prvého predsedu SKS bol zvolený slovenský podnikateľ Štefan B. Roman z Kanady.

20. júna 1949 komunistická vláda postupne nasadila do všetkých katolíckych biskupských úradov tzv. štátnych zmocnencov, ktorí kontrolovali vo dne i v noci všetky pohyby, kontakty a činy biskupov a ich najbližších spolupracovníkov, nevynímajúc ani osobnú poštu a telefonické rozhovory.

22. júna 1941 vojenské sily Nemeckej ríše prepadli územie ZSSR, čím podľa viacerých historikov rozpúťali druhú svetovú vojnu.

27. júna 1968, po vyhlásení Generálnej prokuratúry v Prahe, že rehole neboli v Československu právne zrušené, vrátilo sa na Slovensko asi 2000 rehoľníčok a okolo 600 rehoľníkov, ktorí boli vysídlení do Česka.

30. júna 1919 maďarské boľševické vojsko na príkaz predstaviteľov Dohody sa začalo sťahovať z územia Slovenska. Znamenalo to aj koniec Slovenskej republiky rád, ktorej „vláda“ odišla s maďarským vojskom do Miškovca. Všetkých uväznených a zajatých Slovákov z východného Slovenska deportovali najprv do Miškovca, potom do Hatvanu, kde pre nich zriadili koncentračný tábor.

AKTIVITY PREDSEDNÍCTVA PV ZPKO

■ **Predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda a duchovný organizácie d. p. Ján Košíar sa 11. mája** zúčastnili rokovania na biskupskom úrade v Nitre. Zúčastnil sa ho biskup Mons. Viliam Judák a v zastúpení primátora mesta Nitra vedúca odboru kultúry Mgr. Dagmar Bojdová. Predmetom rokovania bola výroba a umiestnenie pamätnej tabule J. Em. Jánovi Chryzostomovi kardinálovi Korcovi, ktorý ako politický väzeň bol členom našej organizácie, jej priaznivcom a podporovateľom.

Na nákladoch tabule sa budú podieľať Biskupský úrad v Nitre, Mesto Nitra a PV ZPKO. Tabuľa bude osadená na mieste, ktoré určí biskup V. Judák na návrh PV ZPKO a po dohode s Pamiatkovým úradom. Výtvarný návrh a konkrétnu výrobu tabule budú zainteresovaní riešiť na ďalšom stretnutí.

■ **Ďalšie rokovanie sa uskutočnilo v našej regionálnej pobočke v Nitre s jej predsedníčkou Alžbetou Loudo-**

vou a na Mestskom úrade v Nitre kvôli podpore pre vydávanie nášho časopisu Svedectvo. Na MÚ ho čítajú a preto sľúbili finančnú podporu.

■ **Predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda sa na pozvanie apoštolského nuncia arcibiskupa Maria Giordanu zúčastnil 11. mája** rokovania v sídle nunciatúry. Prediskutovali otázky politických represí z nedávnych rokov, pôsobenie ŠtB na neoficiálne štruktúry a Cirkev, ako aj o možný odpor voči komunistickému prenasledovaniu z pohľadu, ktorý zaujímal obidve strany.

■ **Na návrh čestného predsedu PV ZPKO Arpáda Tarnóczyho** odoslalo vedenie PV ZPKO list ministrovi zahraničných vecí Miroslavovi Lajčákovi so žiadosťou, aby pri príležitosti slovenského predsedníctva v Rade EÚ zahrnul do programu návštev významných zahraničných predstaviteľov aj návštevu cintorína Vrakúňa s centrálnym pamätníkom obetiam komunistickej zvrátenosti.

PRIPOMÍNAME SI

V júni si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov a priaznivcov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

50 rokov	
Viera Hlobejová, Martin	18.6.1966
Miloš Hrnčarik, Hlohovec	15.6.1966
Ladislav Straka, Veľké Orvište	3.6.1966
55 rokov	
Pavel Turňa, Banská Bystrica	30.6.1961
60 rokov	
Rudolf Beznák, Trenčianske Teplice	3.6.1956
Anna Lanátorová, Bratislava	4.6.1956
70 rokov	
Agáta Fišerová, Ivánka pri Nitre	29.6.1946
75 rokov	
Mária Šaulíková, Lužianky	9.6.1941
80 rokov	
Ing. Alžbeta Čučiaková, Kysucké Nové Mesto	24.6.1936
Bernardína Ondrušková, Veľké Bedzany	23.6.1936
Mária Tkáčiková, Heľpa	21.6.1936
81 rokov	
Vladimír Wilweber, Banská Bystrica	18.6.1935
Ida Nayová, Pezinok	15.6.1935
82 rokov	
Anna Gavaľová, Humenné	17.6.1934
Ján Martinec, Môlča	27.6.1934

83 rokov	
Emerencia Walnerová, Špačince	12.6.1933
Anna Očenášová, Banská Bystrica	7.6.1933
84 rokov	
Ľudovít Virčík, Vysoká nad Uhom	6.6.1932
Anton Tomík, Bratislava	2.6.1932
Pavol Turčina, Žaškov	14.6.1932
85 rokov	
Miloslav Adamjak, Spišská Nová Ves	23.6.1931
86 rokov	
Kveta Hrašková, Lutila	17.6.1930
Štefan Baumann, Bratislava	28.6.1930
87 rokov	
Ing. Adam Vrábel, Žilina	29.6.1929
Ján Cingel, Trenčín	8.6.1929
88 rokov	
MUDr. Alojz Lulovič, Piešťany	23.6.1928
89 rokov	
Helena Zlatinská, Uľany nad Žitavou	14.6.1927
Antónia Gažáková, Nová Dubnica	17.6.1927
Ondrej Zelina, Bratislava	25.6.1927
90 rokov	
Oľga Páleníková, Bratislava	21.6.1926
94 rokov	
Mária Marónová, Bratislava	15.6.1922
Ján Červenák, Nitra	9.6.1922
95 rokov	
Margita Madunická, Bratislava	9.6.1921
JUDr. Ján Bulla, Žilina	22.6.1921

Jubilantom srdečne blahoželáme

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Alžbeta Tihláríková, Senica	3 EUR
Bernardína Sprušanská, Popudinské Močidlňany	7 EUR
Renáta Červeňanová, Trenčín	12 EUR
Jozef Gallo, Trenčín	8 EUR
Pavol Hošťák, Nová Dubnica	10 EUR
Eva Jančová, Trenčín	4 EUR
Viera Krivánková, Trenčín	1 EUR
Melánia Rabinová, Trenčianske Teplice	2 EUR
Emília Weberová, Trenčín	10 EUR
Ján Kulíšek, Trenčín	8 EUR
Eliška Michaličková, Trenčín	3 EUR
Jozef Jankovič, Bratislava	10 EUR
Ján Červenák, Nitra	10 EUR
Ing. Jozef Ondrejka, Malacky	8 EUR
JUDr. Peter Brňák, Bratislava	50 EUR
Štefan Novák, Košice	30 EUR
Ján Brodňanský, Košice	20 EUR
Mária Korecová, Nitra	20 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

Už rok bez Vaculu

Prvé výročie smrti **Rudolfa Vaculu** si nitrianski členovia pobočky PV ZPKO pripomenuli sv. omšou a položením kytice kvetov na jeho hrobe v Krškanoch. Spomienky na zosnulého sa okrem detí Michala, Marty a Anny, ktorí sú členmi pobočky, zúčastnili aj ďalšie členky a funkcionárky Alžbeta Loudová, Eva Sopóciová a Jana Verešová.

(zl)

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda nepravíme by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109, BIC: LUBASKBX**, alebo sa kontaktujú na tel. číslach 0905 737 790 a 0902 199 429. Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

Pripomíname

Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 20 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 13.00 hod.** Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovolia do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 92 rokov, na sviatok Nanebovstúpenia Pána 5. mája 2016, zomrela **Lýgia HAKELOVÁ**, dlhoročná členka bratislavskej organizácie PV ZPKO. Rodina a príbuzní sa s ňou rozlúčili 13.5.2016 na Martinskom cintoríne v Bratislave.

† Vo veku nedožitých 79 rokov, 2. mája 2016, zomrela **Ludmila KVANTOVÁ** z Hlohovca. Posledná rozlúčka sa konala 9. mája 2016 na cintoríne v Hlohovci.

† Regionálna pobočka PV ZPKO v Bánovciach nad Bebravou sa oneskorene dozvedela o úmrtí **Alžbety NOVEJ** zo Šípkova, ktorá zomrela 1. októbra 2015.

† Vo veku nedožitých 83 rokov, 16. mája 2016, zomrel **Milan MADA**, dlhoročný člen RO PV ZPKO v Nitre. Posledná rozlúčka so svätou omšou sa konala 20. mája 2016. Pochovaný bol na cintoríne v Drážovciach za účasti členov RO PV ZPKO v Nitre.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť

Výpis zo zvodky Štátnej bezpečnosti, XII. Správa, Oddelenie pre boj s vnútorným nepriateľom:

Č. p.: OS-00/43/OA-89 Bratislava 14. júla 1989

Prísne tajné

Výtlačok čís.: 9

Počet listov: 15

INFORMÁCIA

o štátobezpečnostnej situácii a aktuálnych otázkach KR práce na S-ŠtB
Bratislava za 2. štvrťrok 1989.

1/ Vývoj štátobezpečnostnej situácie:

..... b/ Po línii vnútorného protivníka:

Predstavitelia NC ČARNOGURSKÝ, MIKLOŠKO, SELECKÝ nad'alej
udržia kontakty na RHA, kde zverejňujú nimi spracované negatívne
materiály o situácii v cirkvi na Slovensku, stanoviská na podporu
opozičného hnutia, stanoviská k oficiálnym komentárom čs.
masovokomunikačných prostriedkov, k čomu získavajú i ďalší okruh osôb.

Na úseku NA a LA je zisťovaná snaha vonkajšieho i vnútorného protivníka
upevniť dosiahnuté pozície a zároveň usmerňovať činnosť týchto štruktúr. V
tomto zmysle sú orientovaní predstavitelia NC a LA tak, aby sa zatiaľ nepúšťali
do verejných protištátnych akcií. Hlavná úloha v tejto etape má byť vnútorné
upevnenie a rozvoj činnosti jednotlivých spoločenstiev.